BAB 4
KEKAYAAN EKONOMI SARAWAK MENDORONG PENJAJAHAN KELUARGA BROOKE

1 Bagaimanakah Kesultanan Brunei mentadbir Sarawak sebelum kurun ke-19? Teks m/s 76

A Membahagikan Sarawak kepada beberapa bahagian yang diketuai oleh ketua tempatan
B Melantik wakil Sultan Brunei di Sarawak
C Menghantar putera beliau untuk memerintah Sarawak
D Melantik seorang gabenor di Sarawak

2 Pada kurun ke-19, Sultan Brunei menghantar seorang wakil pemerintahnya ke Sarawak. Siapakah pembesar itu?m/s 76

A James Brooke
B Datu Patinggi Ali
C Pangeran Indera Mahkota
D Pangeran Raja Muda Hashim

3 Apakah bahan galian yang berharga di Sarawak? m/s 77

A Emas dan Perak
B Antimoni dan emas
C Antimoni dan perak
D Besi dan antimony

4 Antara berikut, yang manakah menyebabkan
Melayu dan Bidayuh tidak puas hati terhadap pemerintahan Pangeran Indera Mahkota? m/s 77

I Cukai tinggi
II Kemasukan pekerja asing
III Kawasan lombong antimoni ditutup
IV Pekerja lombong antimoni tidak diberi upah

A I dan II
B II dan III
C III dan IV
D I dan IV

5 Apakah tujuan kebangkitan orang Bidayuh dan Melayu? m/s 77

A Pembebasan Sarawak daripada Kesultanan
B Membolot kekayaan Sarawak
C Menguasai perlombongan antimoni dan emas
D Mengambil alih penradbiran Sarawak

6 Mengapakah Sultan Brunei melantik Pangeran Indera Mahkota sebagai wakil pemerintahnya di Sarawak? m/s 76

A Menghalang pengaruh Barat
B Mengukuhkan kuasa baginda
C Memajukan aktiviti perlombongan
D Menguasai ekonomi Sarawak.

7 Mengapakah Sultan Brunei menghantar Pangeran Raja Hashim ke Sarawak?m/s 77

A Menamatkan pemberontakan
B B.Mengambil alih pentadbiran Sarawak
C C.Menguasai ekonomi Sarawak
D D.Memperkenalkan dasar-dasar baru.

8

*Menteri Laut
*Temenggung
*Orang Kaya

Apakah tugas pegawai di atas semasa pemerintahan Kesultanan Brunei di Sarawak? Ms 76

A Bertanggungjawab menasihati Sultan Brunei dalam pentadbiran
B Bertanggungjawab melaksanakan arahan dan mengutip cukai
C Menguruskan pembahagian harta kepada masyarakat tempatan
D Mengendalikan pemerintahan Brunei

9 Mengapakah Pangeran Raja Muda Hashim melengah-lengahkan pelantikan James Brooke sebagai Gabenor Sarawak? m/s 79

A Bimbang rakyat tidak puas hati
B James Brooke akan menguasai ekonomi Sarawak
C James Brooke akan memperkenalkan dasar-dasar baru
D Bimbang pelantikannya tidak disetujui oleh Sultan Brunei

10 Apakah syarat perjanjian antara Pangeran Raja Muda Hashim dengan James Brooke pada tahun 1841? m/s 79

I James Brooke dilantik Gabenor Sarawak
II James Brooke berkuasa terhadap hasil Sarawak

		III	Sultan Brunei dibayar 2500 dolar setiap tahun oleh James Brooke
		IV	James Brooke tidak campur tangan dalam hal undang-undang dan adat
		A	I,II dan III
		B	I,II dan IV
		C	I,III dan IV
		D	II,III dan IV
11		Apakah tujuan James Brooke dan angkatan tentera lautnya datang mengadap Sultan Brunei? m/s 79	
		A	Meluaskan kuasa
		B	Menghapuskan kegiatan lanun
		C	Membantu Sultan mengiktirafnya sebagai pemerintah Sarawak
		D	Memaksa sultan mengiktirafnya sebagai pemerintah Sarawak
12		Pangeran Raja Muda Hashim telah berjanji dengan James Brooke seandainya berjaya menamatkan kebangkitan rakyat di Sarawak. Apakah janji tersebut? m/s 78	
		A	James Brooke akan dilantik sebagai Gabenor Sarawak
		B	James Brooke boleh menjalankan perdagangan di Sarawak
		C	James Brooke dapat bekerjasama dengan Brunei
		D	James Brooke perlu menandatangani perjanjian
13		Apakah tindak balas Pangeran Muda Hashim apabila James Brooke membedil Bandar Kuching pada tahun 1941? Ms 79	
		A	Menyerahkan Sarawak kepada James brooke
		B	Meminta orang Sarawak membalas serangan
		C	Melantik James Brooke sebagai Raja Sarawak
		D	Meminta bantuan ketenteraan daripada Sultan Brunei
14		*1842-Perjanjian antara Sultan Omar Ali Saifuldin dengan James Brooke*	
		Apakah kesan perjanjian pada tahun tersebut? Ms 79	
		A	Sultan Brunei kehilangan takhta

		B	Sarawak menjadi milik British
		C	Pampasan diberikan kepada Sultan Brunei
		D	James Brooke diiktiraf sebagai Raja Sarawak
15		Apakah peristiwa penting yang berlaku pada tahun 1846? m/s 80	
		I	Sultan Omar Ali Saifuldin menentang James Brooke
		II	James Brooke dan tentera laut British menyerang Sultan Brunei
		III	James Brooke mempunyai kedaulatan penuh ke atas Sarawak
		IV	James Brooke diiktiraf sebagai Raja Sarawak yang merdeka
		A	I dan II
		B	I dan IV
		C	II dan III
		D	III dan IV
16		Antara berikut yang manakah benar berkenaan dengan perluasan kuasa Brooke ke atas Sarawak antara tahun 1853 hingga 1905? (teks m/s 81)	
		I	meminta bantuan daripada angkatan laut British
		II	membantu pembesar tempatan menewaskan kekacauan penduduk
		III	membeli kawasan daripada sultan
		IV	membuat ugutan terhadap pembesar-pembesar tempatan
		A	i dan ii
		B	i, ii dan iii
		C	ii, iii dan iv
		D	kesemua di atas
17		Siapakah yang bertanggungjawab menjual Lawas kepada Charles Brooke pada tahun 1905? (m/s 81)	
		A	Sultan Mu'mein
		B	Sultan Hashim Jalal
		C	pembesar Murut
		D	pembesar Samarahan
18		Pada tahun 1853 hingga 1861 James Brooke telah berjaya menguasai Samarahan, Rajang dan Lembangan Sungai Trusan. Bagaimanakah kawasan tersebut diperolehi? (m/s 81)	
		A	menamatkan pemberontakan tempatan
		B	melalui serangan angkatan tentera

		C	membeli daripada pemerintah tempatan
		D	mengadakan perjanjian dengan pembesar tempatan
19		. Kemegahan kapal HMS Dido kepunyaan keluarga Brooke membuktikan …(m/s 81)	
		A	kekayaan yang dimiliki oleh keluarga Brooke
		B	keluarga Brooke mementingkan kepentingan keluarga
		C	perluasan kuasa keluarga Brooke adalah dengan kekuatan tentera
		D	teknologi pembinaan kapal yang tinggi
20		Diantara berikut yang manakah **bukan** tujuan James Brooke melibatkan pemimin-pemimpin tempatan yang berpengaruh dalam pentadbirannya? (m/s 83)	
		A	menasihati James Brooke dalam hal yang berkaitan adat tempatan
		B	membantu James Brooke mentadbir Sarawak
		C	mendapat sokongan daripada penduduk tempatan
		D	persiapan bagi penduduk tempatan untuk memerintah sendiri
21		Apakah tujuan James Brooke membahagikan Sarawak kepada lima bahagian? (m/s 83)	
		A	Mengaut hasil bumi Sarawak
		B	membahagi kawasan kepada pemmpin anak negeri
		C	memudahkan urusan pentadbiran
		D	memudahkan perancangan ekonomi dilakukan
22		Pilih pernyataan yang betul berkenaan dengan tujuan penubuhan Majlis Bahagian di bawah pentadbiran Brooke (m/s 84)	
		I	menasihati Residen
		II	meluluskan undang-undang
		III	mengetuai operasi ketenteraan
		IV	mengutip cukai
		A	i, ii dan iii
		B	i, ii dan iv
		C	i, iii dan iv
		D	ii, iii dan iv
23		"Ia ditubuhkan untuk memberi peluang kepada pemimpin bumiputera bersidang 3 tahun sekali bagi menyuarakan pandangan	

		serta bertukar fikiran " (m/s 84)	
		Pernyataan di atas adalah merujuk kepada	
		A	penubuhan Majlis Negeri
		B	penubuhan Majlis Bahagian
		C	penubuhan Majlis Tertinggi
		D	penubuhan Majlis Residen
24		X ⇨ Residen Bahagian Pertama	
		X adalah merujuk kepada? (m/s 84)	
		A	Majlis Bahagian
		B	Majlis Tertinggi
		C	Majlis Negeri
		D	Majlis Anak Negeri
25		Apakah nama badan yang ditubuhkan oleh pentadbiran Brooke yang bertanggungjawab menjaga keamanan dan memungut cukai? (m/s 84)	
		A	Majlis Bahagian
		B	Majlis Tertinggi
		C	Majlis Negeri
		D	Majlis Daerah
26		- Residen Bahagian Pertama - X ⇨ Menasihati James Brooke dan membuat semua dasar serta meluluskan undang-undang dan peraturan yang berkaitan dengan pentadbiran negeri	
	Rajah di atas adalah keanggotaan dan bidang tugas Majlis Tertinggi. X adalah …(m/s 84)		
		A	Penolong Residen
		B	Empat orang Datu Melayu
		C	Ketua kaum bumiputera
		D	Pegawai anak negeri
27		Di dalam menjami n keadilan di Sarawak, pentadbiran Brooke telah menetapkan jika kesalahan sivil dikalangan orang melayu, cina dan Dayak akan diadili oleh ketua-ketua mereka. Manakala kes jenayah yang melibatkan lebih daripada satu suku kaum	

akan di adili oleh …(m/s 85)

A	ketua bagi suku-suku kaum yang terlibat
B	Ketua anak Negeri
C	Raja Sarawak
D	Ketua Polis

28 Apakah tujuan penubuhan Pasukan Sarawak Rengers ? (m/s 85)

A.	menjaga keselamatan Sarawak
B.	membasmi kemiskinan di Sarawak
C.	menjaga ekonomi Sarawak
D.	menjaga perpaduan kaum di Sarawak

29

- British melindungi Sarawak daripada serangan musuh
- Hal ehwal Luar negeri adalah di bawah kawalan British

Pernyataan di atas adalah isi perjanjian antara British dengan Charles Brooke pada tahun 1888. Apakah kesan daripada perjanjian ini?(m/s 85)

A	Sarawak menjadi bertambah maju
B	Sarawak bernaung di bawah kerajaan British
C	Charles Brooke menyerahkan Sarawak kepada British
D	Sarawak terselamat daripada gangguan musuh

30 Pentadbiran Brooke talah menubuhkan beberapa Jabatan seperti Jabatan Kehakiman, Jabatan Polis, Jabatan Kastam dan Cukai serta Jabatan Pos. Kesemua jabatan ini ditubuhkan bertujuan untuk ….(m/s 85)

A	membangunkan ekonomi Sarawak
B	menguatkan pengaruh keluarga Brooke di Sarawak
C	menjamin kebajikan rakyat
D	melicinkan pentadbiran

31

Pemerintahan keluarga Brook tidak menggalakkan kemasukan keluarga luar secara besar-besaran

Berdasarkan maklumat di atas, mengapakah keluarga Brook bertindak demikian?

A	Mengamalkan dasar tutup pintu
B	Menjaga kepentingan ekonomi British
C	Menjaga kemajuan ekonomi Sarawak
D	Mengelakkan daripada ancaman barat

32

- Perlombongan
- Perdagangan

Pada keluarga Brook, bangsa ini diberi peluang bergiat dalam bidang di atas, Bangsa yang dimaksudkan ialah...

A	Melayu
B	India
C	Cina
D	Jawa

33

- Kegiatan ini dijalankan oleh Syarikat Borneo
- Dijalankan oleh orang cina di sekitar Sungai Rajang

Berdasarkan maklumat di atas, kegiatan yang dimaksudkan ialah...

A	pertanian
B	perlombongan
C	perikanan
D	pembalakan

34

- Hasil hutan yang mendatangkan keuntungan
- Hasil dieksport ke Amerika Syarikat

Hasil hutan yang dimaksudkan di atas adalah

A	rotan
B	damar
C	kapur barus
D	getah jelutong

35

Tanaman Tradisional
Lada hitam Sagu

		Di manakah tanaman sagu banyak ditanam?	
		I	Oya
		II	Mukah
		III	Lundu
		IV	Sungai Igan
		A	I, II, dan III
		B	I, III, dan IV
		C	I, II, dan IV
		D	II, III, dan IV

36

- Miri
- Lutong

		Kawasan di atas merupakan tempat penting di Sarawak. Kedua-dua tempat di atas mempunyai satu persamaan iaitu...	
		A	Kaya dengan arang batu
		B	Tempat cari gali minyak
		C	Perlombingan bijih timah
		D	Tempat cari gali mangan

37

Kaum	**Bidang**
Melayu	Pentadbiran
Iban	Ketenteraan
India	Perniagaan kain

		Berdasarkan jadual di atas, apakah kesimpulan dasar yang dilaksanakan oleh keluarga Brook di Sarawak?	
		A	Dasar Pecah dan Perintah
		B	Dasar Ekonomi Kapitalis
		C	Dasar Ekonomi Baru
		D	Dasar Buka Pintu
38		Sarang burung dikutip dari gua batu kapur. Sarang burung dijual dengan harga yang tinggi. Hasil-hasil m/s 88	
		A	Kabur barus, rotan, damar, getah, jelutung,dan kayu balak
		B	Sagu, kelapa
		C	Hasil hutan, bahan galian
		D	Kelapa, gambir, lada hitam
39		Bagi meningkatkan eksport Brook memperkenalkan tanaman baru seperti Ms 89	
		A	Getah dan tembakau
		B	Kelapa dan gambir
		C	Sagu dan lada hitam
		D	Kelapa, sagu, dan lada hitam
40		Emas dilombong di Bau oleh pelombong Cina. Perlombongan emas kemudiannya diusahakan oleh m/s 90	
		A	Syarikat Borneo
		B	The Anglo Saxon Oil Company
		C	Syarikat Perlombongan Singapura
		D	Sarawak SteamShip Company
41		Pada 24 September 1941, Charles Vyner Brook telah meluluskan perlembagaan Negeri Sarawak yang pertama sempena ulang tahun pemerintahan 100 tahun keluarga Brook. Antara berikut, yang manakah berkaitan dengan kandungan perlembagaan tersebut? Ms86	
		I	Kuasa pemerintahan negeri diserahkan kepada Majlis Tertinggi dan Majlis Negeri
		II	Kerajaan British akan mengambil alih Sarawak apabila tempoh peralihan kuasa tamat.
		III	Penduduk tempatan diberi peluang untuk membuat persiapan ke arah pemerintahan sendir
		IV	Sarawak akan diberi kemerdekaan oleh Charles Vyner Brooke
		A	I,II dan III
		B	I,II dan IV
		C	I, II dan IV
		D	II, III dan IV
42		Mengapakah kerajaan Brooke tidak menggalakkan kemasukan pelabur-pelabur luar secara besar-besaran? ms 87	
		A	Keluarga Brooke ingin memonopoli ekonomi Sarawak
		B	Eksport Sarawak bergantung kepada hasil tradisional
		C	Kebimbangan mendapat tentangan daripada penduduk tempatan
		D	Ekonomi Sarawak dikuasai oleh penduduk tempatan
43		Mengapakah antimoni semakin tidak menjadi bahaneksport penting pada akhir tahun ke-20? Ms 91	
		A	Galian ini semakin murah
		B	Galian ini senang diperolehi
		C	Galian ini semakin berkurangan
		D	Galian ini semakin kurang kegunaannya

44

Kaum	Pekerjaan
Melayu Dayak Cina	Pentadbir Polis dan renjer Pedagang

Maklumat di atas menggambarkan pengagihan pekerjaan mengikut kaum semasa pemerintahan keluarga Brook di Sarawak.

Apakah kesan pengagihan tersebut kepada penduduk di Sarawak? Ms 92

A	Perpaduan di kalangan rakyat sukar dicapai
B	Kemahiran kerja meningkat
C	Penyusunan semula masyarakat Sarawak mengikut etnik
D	Pengawalan kegiatan pekerja menjadi mudah

45

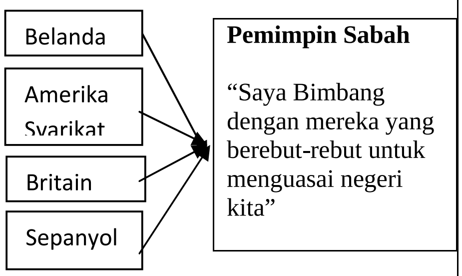

Sabah begitu menarik minat kuasa-kuasa besar sehingga menimbulkan kebimbangan pemimpin tempatan. Apakah tujuan kehadiran mereka ini?

A	Potensi Ekonominya
B	Kedudukan pelabuhannya
C	Kepelbagaian budaya
D	Keamanan

BAB 4

SKEMA JAWAPAN SEJARAH TINGKATAN 2

1	A		31	B
2	C		32	C
3	B		33	D
4	D		34	D
5	A		35	B
6	B		36	B
7	A		37	A
8	B		38	A
9	D		39	A
10	B		40	A
11	D		41	C
12	A		42	C
13	C		43	A
14	D		44	C
15	D		45	A
16	B		46	A
17	B			
18	A			
19	C			
20	D			
21	C			
22	C			
23	A			
24	B			
25	A			
26	B			
27	C			
28	A			
27	C			
30	A			

1. A
2. C
3. B
4. D
5. A
6. B
7. A
8. B
9. D
10. B
11. D
12. A
13. C
14. D
15. D
16. B
17. B
18. A
19. C

20. D
21. C
22. C
23. A
24. B
25. A
26. B
27. C
28. A
29. B
30. D
31. B
32. C
33. D
34. D
35. B
36. B
37. A
38. A
39. A
40. A
41. C
42. C
43. A
44. C
45. A
46. A
47. D
48. A
49. C
50. C
51. B
52. B
53. A
54. C
55. B
56. A
57. D
58. C
59. C
60. A
61. B